

REVÍRNÍ BRATRSKÁ POKLADNA

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

Sídlo: Michálkovická 967/108, Slezská Ostrava, 710 00 Ostrava

Nejvyššímu soudu ČR

prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě

Havlíčkově nábřeží 1835/34

702 00 Ostrava - Moravská Ostrava

V Ostravě dne 6.8.2018

**k č. j. 32 ICm 2338/2017
12 VSOL 149/2018-69
(KSOS 25 INS 10525/2016)**

Žalobce: Ing. Lee Louda, Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
insolvenční správce dlužníka **Správa pohledávek OKD, a.s., IČ: 268 631 54**
se sídlem Stonavská 2179, Doly, 735 06 Karviná
zastoupený advokátem JUDr. Dušanem Dvořákem
se sídlem Hlinky 505/118, 603 00 Brno

Žalovaná: Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna
IČ: 47 67 30 36
se sídlem Michálkovická 967/108, Slezská Ostrava, 710 00 Ostrava
Zastoupená Mgr. Pavlem Konečným, na základě Pověření ze dne 4.5.2018

D O V O L Á N Í žalované

proti

rozsudku Vrchního soudu v Olomouci, č. j. 12 VSOL 149/2018-69 ze dne 17. 5. 2018.

Příloha: Pověření
Doklad o právnickém vzdělání

Osvobozeno od soudních poplatků dle ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích.

Podáno elektronicky prostřednictvím datové schránky.

Obsah

I. ROZSAH DOVOLÁNÍ A JEHO PŘÍPUSTNOST	3
II. DOSAVADNÍ PRŮBĚH ŘÍZENÍ.....	4
III. VÝCHODISKA PRÁVNÍ ÚPRAVY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ A POSTAVENÍ ŽALOVANÉ.....	5
IV. DŮVODY DOVOLÁNÍ.....	6
V. DOVOLACÍ NÁVRH.....	7

I.
Rozsah dovolání a jeho přípustnost

1. Žalované byl dne 15. 6. 2018 doručen rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 5. 2018, č. j. 12 VSOL 149/2018-69, 32 ICm 2338/2017, KSOS 25 INS 10525/2016 (dále jen „rozsudek Vrchního soudu“), jako soudu odvolacího ve věci odpůřčí žaloby, kterým odvolací soud o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017 – 31, KSOS 25 INS 10525/2016 (dále jen „rozsudek Krajského soudu“) rozhodl tak, že:
 - I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. ledna 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017-31 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku I. **mění** tak, že se určuje, že platba ve výši 5 188 097,-- Kč učiněná dne 19. 5. 2016 z účtu dlužníka č. ú. 1727047349/0800 na účet žalované č. ú. 000027-5540040217/0100 je vůči věřitelům dlužníka neúčinná. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužníka částku 5 188 097,-- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
 - II. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. ledna 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017-31 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku II. **mění** tak, že se určuje, že platba ve výši 1 872 805,-- Kč učiněná dne 19. 5. 2016 z účtu dlužníka č. ú. 1686578329/0800 na účet žalované č. ú. 000027-5540040217/0100 je vůči věřitelům dlužníka neúčinná. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužníka částku 1 872 805,-- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
 - III. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. ledna 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017-31 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku III. **mění** tak, že se určuje, že platba ve výši 594 671,-- Kč učiněná dne 19. 5. 2016 z účtu dlužníka č. ú. 5647022/0800 na účet žalované č. ú. 000027-5540040217/0100 je vůči věřitelům dlužníka neúčinná. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužníka částku 594 671,- - Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
 - IV. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. ledna 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017-31 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku IV. **mění** tak, že se určuje, že platba ve výši 515 091,-- Kč učiněná dne 19. 5. 2016 z účtu dlužníka č. ú. 1650748349/0800 na účet žalované č. ú. 000027-5540040217/0100 je vůči věřitelům dlužníka neúčinná. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužníka částku 515 091,- - Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
 - V. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. ledna 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017-31 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku V. **mění** tak, že se určuje, že platba ve výši 563 267,-- Kč učiněná dne 19. 5. 2016 z účtu dlužníka č. ú. 1641387369/0800 na účet žalované č. ú. 000027-5540040217/0100 je vůči věřitelům dlužníka neúčinná. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužníka částku 563 267,- - Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
 - VI. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. ledna 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017-31 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku VI. **mění** tak, že se určuje, že platba ve výši 155 886,-- Kč učiněná dne 19. 5. 2016 z účtu dlužníka č. ú. 1641387369/0800 na účet žalované č. ú. 000027-5540040217/0100 je vůči věřitelům dlužníka neúčinná. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužníka částku 155 886,- - Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
 - VII. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. ledna 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017-31 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku VII. **mění** tak, že se určuje, že platba ve výši 2 390 352,-- Kč učiněná dne 19. 5. 2016 z účtu dlužníka č. ú. 1720679319/0800 na účet žalované č. ú. 000027-5540040217/0100 je vůči věřitelům dlužníka neúčinná.

- Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužníka částku 2 390 352,-- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- VIII. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. ledna 2018, č. j. 32 ICm 2338/2017 - 31 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku VIII. **mění** tak, že se určuje, že platba ve výši 61 366,-- Kč učiněná dne 24. 8. 2016 z účtu dlužníka č. ú. 1641387369/0800 na účet žalované č. ú. 000027-5540040217/0100 je vůči věřitelům dlužníka neúčinná. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužníka částku 61 366,-- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IX. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci plnou náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně ve výši 20.006,90 Kč ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta.
- X. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci plnou náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 9.898,30 Kč ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta.

2. Proti tomuto rozsudku Vrchního soudu v Olomouci podává žalovaná v zákonné lhůtě

D O V O L Á N Í

podle ust. § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen o.s.ř.), vzhledem k tomu, že se jedná o rozhodnutí odvolacího soudu, které závisí na vyřešení otázky hmotného práva, pohledávek veřejného zdravotního pojištění podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů v platném znění, a zákona č. 592/199 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, která nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud řešena a má zásadní význam pro pohledávky veřejného zdravotního pojištění.

Žalovaná má za to, že dovolání je přípustné neboť se nepodařilo vyřešit v napadeném řízení následující skutečnosti, a to zda:

- splňuje jednáni (po rozhodnutí odvolacího soudu), tj. neplnění zákonné povinnosti zaměstnavatele jako plátce pojistného odvést za zaměstnance pojistné na veřejné zdravotní pojištění skutkovou podstatu trestného činu dle ust. § 241 trestního zákona.
- je ust. § 5 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění v platném znění ve spojení s ust. § 2 odst. 2 a § 6 zákona č. 48/1997 Sb. zvláštním právním předpisem dle § 111 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona v platném znění (dále jen „IZ“).
- se vztahuje na platbu ze dne 19. 5. 2016 výjimka dle § 111 odst. 2 IZ v souvislosti s § 239 a násl. IZ při řešení úpadku reorganizací dle ust. § 316 a násl. IZ.

Tyto otázky nejsou v judikatuře řešeny a žalovaná má za to, že je odvolací soud vyřešil v rozporu s hmotným právem, když nesprávně interpretoval a aplikoval příslušné právní předpisy zejména co do výkladu ust. § 111 odst. 2 v souvislosti s § 239 a násl. IZ v podmínkách řešení úpadku dlužníka reorganizací.

Žalovaná má za to, že rozsudek Vrchního soudu spočívá v nesprávném právním posouzení věci.

Dovolání směřuje proti výrokům I. – VIII. rozsudku Vrchního soudu.

II. Dosavadní průběh řízení

1. Insolvenční návrh byl podán 3. 5. 2016 a tím bylo zahájeno insolvenční řízení. Dne 9. 5. 2016 byl zjištěn úpadek dlužníka a stanovena lhůta dvou měsíců na přihlášení pohledávek. Výše přihlášené pohledávky žalovanou je 34 155 915,-- Kč. Platby přijaté od dlužníka na účet RBP, ZP byly přijaty 19. 5. 2016. Jedná se o dlužné pojistné za měsíc duben 2016, splatný od 1. 5. 2016 do 20. 5. 2016. Platba ve výši 175 587,-- Kč byla přihlášena 23. 6. 2016. Celkově tedy přihlášeno 34 331 502,-- Kč.
2. Dne 9. 8. 2016 se konalo přezkumné řízení, kdy dlužník i správce popřel dílčí pohledávky přihlášky P78 v celkové výši 11 341 535,-- Kč. Pohledávka P326 ve výši 175 587,-- Kč byla popřena co do pravosti. Dne 4. 10. 2016 insolvenční správce oznámil výsledek přezkumu. 3. 11. 2016 Krajský soud v Ostravě vydal rozhodnutí, že se pohledávka P78 odmítá v přihlášené části 11 280 169,-- Kč. 9. 12. 2016 Krajský soud v Ostravě odmítl přihlášku ve výši 175 587,-- Kč vzhledem k tomu, že byla popřena co do pravosti. Dne 27. 2. 2017 RBP, ZP vzala zpět pohledávku ve výši 61 366,-- Kč, kdy tato byla zaplacená 24. 8. 2016 a jednalo se o období dubna 2016, kdy bylo sraženo z mezd za zaměstnance bez konkurenční doložky.
3. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě zamítl návrh žalobce, aby soud určil, že poskytnutá peněžitá plnění ze dne 19. 5. 2016 z bankovních účtů dlužníka na účet žalované jsou vůči věřitelům neúčinné a dále, aby žalovaná zaplatila žalobci do majetkové podstaty předmětné částky a dospěl k závěru, že v projednávané věci je úpadek dlužníka řešen reorganizací, mzda zaměstnanců za měsíc duben 2016 byla vyplacena a pojištění bylo stráženo ze mzdy a zaplacené žalované. Zaplacením pojistného došlo ke splnění závazku zaměstnance vůči zdravotní pojišťovně, jež je plněn prostřednictvím zaměstnavatele a žalovaná je pouze zúčtovacím místem. Zaplacením pojistného nedošlo ke zmenšení majetkové podstaty dlužníka a ke zvýhodnění žalované jako věřitele dlužníka.
4. Rozsudek Vrchního soudu na základě stejných skutečností zaujal opačné stanovisko a změnil rozsudek Krajského soudu tak, že žalobci vyhověl v plném rozsahu. Odvolací soud nesouhlasí s názorem soudu I. stupně a je názoru, že pojistné dle ust. § 5 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb. ve spojení s § 2 a § 6 zákona č. 48/1997 Sb. je pohledávkou pojišťovny přímo za zaměstnavatelem nikoliv za zaměstnancem a k plnění došlo z prostředků majetkové podstaty dlužníka.

III.

Východiska právní úpravy veřejného zdravotního pojištění a postavení žalované

1. Vzhledem k mimořádnému významu zdravotního pojištění, by měly existovat potřebné garance proto, aby zdravotní pojišťovna měla možnost vymoci zdravotní pojištění, ze kterého je hrazena zdravotní péče poskytovatelům (zdravotnickým zařízením a jiným subjektům) podle zákona č. 48/1997 Sb., v platném znění.
2. Ústava ČR a Listina základních práv a svobod se bezprostředně týkají právě otázek financování zdravotnictví. Občané mají na základě veřejného zdravotního pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínky, které stanoví zákon o veřejném zdravotním pojištění.
3. Systém veřejného zdravotního pojištění je v podstatě komplikovaný souhrn vztahů mezi plátcí pojistného, zdravotními pojišťovnami a poskytovateli zdravotní péče. Aby zdravotní péče mohla být zaplacená poskytovatelům, je nutné, aby bylo zaplacené zdravotní pojištění. Zákon o veřejném zdravotním pojištění č. 48/1997 Sb., rozlišuje na

jedné straně pojištěnce, tedy osoby, které jsou oprávněny k přijímání zdravotní péče a na druhé straně osoby, které jsou povinny platit zdravotní pojištění (plátcí pojistného). Především je plátcem zdravotního pojištění sám pojištěnec, který může být zaměstnancem, OSVČ, osobou, za kterou je plátcem pojistného stát, nebo osobou bez zdanitelných příjmů. Plátcem pojistného v případě, že pojištěnec je v pracovním poměru, je i zaměstnavatel. Přesto, že pojištěnec je především osobou oprávněnou bezplatně čerpat zdravotní péči, je zároveň osobou povinnou platit zdravotní pojištění ve výši 1/3 celkového pojistného v případě zaměstnaneckého vztahu. Zaměstnavatel, jako plátcé pojistného platí za své zaměstnance ve výši 2/3 celkového pojistného. Zaměstnavatel je povinen i část, kterou platí zaměstnanec strhnout z jeho hrubé mzdy a odvést tak celé pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny, jinými slovy plátcem pojistného je zaměstnanec – pojištěnec a zaměstnavatel. Osobní rozsah zdravotního pojištění upravuje § 2 a 6 zákona č. 48/1997 Sb., výši pojistného pak § 2, odvod pojistného za zaměstnance § 5 zákona č. 592/1992 Sb.

4. Žalovaná je právnickou osobou zapsanou do obchodního rejstříku, která vznikla na základě zvláštního zákona, a to zákona č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách v platném znění. Žalovaná není podnikatelem v oblasti nakládání s prostředky veřejného zdravotního pojištění ve smyslu občanského zákoníku a finanční prostředky v podobě pojistného na veřejné zdravotní pojištění spravuje. Příjmy a výdaje zaměstnanecké pojišťovny upravují §§ 12 a 13 zákona č. 280/1992 Sb. Zaměstnavatel působí jako tzv. zúčtovací místo, kdy jsou jednotlivé platby veřejného zdravotního pojištění strženy z hrubé mzdy zaměstnanců (pojištěnců) a jsou odvedeny prostřednictvím zaměstnavatele zdravotní pojišťovně. Dle § 5 zákona č. 592/1992 Sb. Zaměstnavatel odvádí část pojistného, které je povinen hradit za své zaměstnance. Současně odvádí i část pojistného, které je povinen hradit zaměstnanec srážkou z jeho mzdy, a to i bez souhlasu zaměstnance. Pojistné se platí za jednotlivé kalendářní měsíce a je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce.

IV. Důvody dovolání

1. Žalovaná má za to, že předmětné platby odpovídají výši 4,5 % z vyměřovacího základu, představující část pojistného, které je povinen hradit zaměstnanec. Toto pojistné odvádí zaměstnavatel srážkou z hrubé mzdy zaměstnance. Nejedná se o finanční prostředky zaměstnavatele, které by patřily do majetkové podstaty dlužníka. Pokud by dlužník neodvedl tuto část pojistného zdravotní pojišťovně, dopustil by se trestného činu dle § 241 trestního zákoníku. Platba za zaměstnance ve výši 4,5 % netvoří aktiva patřící do majetkové podstaty dlužníka, jedná se o část hrubé mzdy zaměstnance. Odvodem zdravotního pojištění za zaměstnance nedošlo k poškození věřitelů dlužníka.
2. Dle ust. § 111 odst. 2 IZ se omezení podle odst. 1 netýká úkonů nutných ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy. Odkaz 22) pod čarou je pouze příkladný. Za zvláštní právní předpis považuje žalovaná i zákon 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. K otázkám výkladu právních norem se vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 17. 12. 1997 sp. zn. PL ÚS 33/97, kdy uvedl, že naprosto neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace vycházející pouze z jazykového výkladu. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění smyslu a účelu právní normy. Mechanické aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nepochopení smyslu a účelu právní normy činí z práva nástroj absurdity.

3. Pokud dlužník může provést úkon např. placení daní, považuje se úhrada veřejného zdravotního pojištění analogicky za daň. Pokud zákonodárce uložil dlužníkovi v ust. § 168 IZ platit pojistné i po úpadku, jako tzv. pohledávku za majetkovou podstatou, nedává logiku, aby tak dlužník nemohl činit po zahájení insolvenčního řízení, zejména s ohledem na splatnost pojistného od 1. do 20. dne následujícího měsíce. Splatnost za duben 2016 byla od 1. 5. 2016 do 20. 5. 2016. Insolvenční řízení bylo zahájeno 3. 5. 2016. Dále žalovaná uvádí, že se Vrchní soud nedostatečně vypořádal s tvrzením žalobce ohledně aplikace insolvenčního řízení č. j. MSPH 90 INS 16976/2014, kdy se dlužníkův úpadek řešil konkursem a dlužník uhradil celé předepsané pojistné a nikoliv pouze 4,5 % za zaměstnance jak učinil dlužník OKD, a.s. V případě dlužníka OKD, a. s. je úpadek řešen reorganizací. OKD, a.s. pokračuje kontinuálně dál, zaměstnancům jsou pravidelně vypláceny mzdy a s tím jsou spojeny povinné odvody na zdravotní a sociální pojištění. Touto činností nedochází ke zmenšování majetkové podstaty a k poškozování věřitelů. Jedná se o běžný chod podniku v rámci probíhající reorganizace. Žalovaná se domnívá, že výše uvedený rozsudek nelze aplikovat na tento incidenční spor.
4. Z jednání žalobce lze usuzovat, že si byl vědom skutečnosti, že se jednalo o plnění podřaditelné pod § 111 odst. 2 IZ. Pojistné za zaměstnance dne 19.5.2016 uhradil a tuto přihlášenou pohledávku žalovanou na přezkumném jednání popřel. Odpůrčí žaloba byla podána poslední den lhůty bez jakékoliv předchozí výzvy nebo pokusu o smír dne 9. 5. 2017.
5. Žalovaná nesouhlasí s rozsudkem Vrchního soudu, který se opírá o zákonnou úpravu neúčinnosti v insolvenčním právu podle ust. § 235 a násl. IZ, dle nichž právním úkonem bez přiměřeného protiplnění, není plnění uložené právním předpisem. Úhrada pojistného na veřejné zdravotní pojištění provedena dlužníkem 19. 5. 2016 je jednáním podřaditelným pod úkony nutné pro řádný chod podniku a svědčící o péči řádného hospodáře. Žalovaná má za to, že nejde o neúčinný právní úkon, ale úkon platný, čímž není možno směřovat plnění do majetkové podstaty podle § 237 odst.1 IZ, a dále plnění do majetkové podstaty nepatří ani po té, co je právní úkon učiněný osobou s dispozičním oprávněním podle ust. § 229 IZ, v době od rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o způsobu jeho řešení.

V. Dovolací návrh

Žalovaná považuje rozhodnutí prvostupňového soudu, tj. Krajského soudu v Ostravě za správné a vzhledem k výše uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší soud vydal tento rozsudek:

Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 5. 2018, č. j. 12 VSOL 149/2018-69 se v dovoláním napadené části zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení.

Mgr. Pavel Konečný
ředitel právní služby
(dle pověření ze dne 4. 5. 2018)